వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతంపై

వలస (ప్రపంచంలో) దేశాలలో పారిశ్రామికీకరణ అభివృద్ధికి సామ్రాజ్యవాదం సహకరించిందని, సామ్రాజ్యవాదంపై వారు ఆధారపడడాన్ని తగ్గించిందని/ బలహీనపరిచిందని, అందుచేత వలస రాజ్యాల నిర్మూలన జరిగిందని సూచించడానికి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం లోపల వలసరాజ్య నిర్మూలన సూత్రాన్ని 1920ల లోనూ ఆ తరువాతా విశదీకరించడం జరిగింది. 1928లో కొమింటార్న్ 6వ మహాసభలో ఈ సిద్ధాంతాన్ని ఖండించారు, ఆ తరువాత సోవియట్ రాజకీయ ఆర్థిక సిద్ధాంత కర్తలు దీన్ని తీవ్రతరం చేశారు. సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ 20వ మహాసభ తరువాత, వలస రాజ్యాల నిర్మూలన సిద్ధాంతం ఆ మహాసభలో వలస (ప్రపంచంపై) దేశాలపై సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడుల ప్రభావాన్ని నొక్కిచెప్పి , ఈ దేశాల స్వతంత్ర అభివృద్ధిని తిరస్కరించినందుకు ప్రాచ్య దేశాల అధ్యయన సంస్థ ను ఖండించిన మికోయాన్ ప్రసంగంలో తెలియజేసిన విషయం సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ప్రామాణికంగా మారింది. ఈ కొత్త మలుపు కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో కౌట్స్కీయిజానికి (ట్రాట్స్కీ, మానవేంద్ర రాయ్ ల భావనలకు కూడా) తిరిగి మళ్ళడాన్ని సూచిస్తుంది. రాజకీయంగా ఇది ఈజిప్టు, ఇండోనేసియా మరియు ఇండియా వంటి దేశాల ప్రభుత్వాలతో పొత్తుకు మార్గాన్ని సుగమం చేసింది. భారత దేశంలో సంస్కరణ వాద కమ్యూనిస్టు పార్టీల, ప్రగతిశీల మేధావుల ఆలోచనలపై సమకాలీన (డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతం ఆధిపత్యం వహిస్తున్నది. (డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతం యొక్క ముఖ్యమైన భాగం, ఉపకరణాలనూ మరియు ఉత్పత్తి సాధనాలనూ యంత్రాలద్వారా ఉత్పత్తి చెయ్యడమే పారిశ్రామికీకరణ అనే మార్క్సిస్టు దృక్పదాన్ని విస్మరించి దాని స్థానంలో ప్రత్యక్ష వలస పాలన రద్దయిన దేశాలలో సామ్రాజ్యవాదుల లేదా జాతీయ బూర్జువాల ప్రోత్సాహంతో జరిగిన యే పారిశ్రామిక అభివృద్ధి అయినా పారిశ్రామికీకరణే అనే అవగాహనను ఉంచడమే. (డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతంపై మార్క్సిస్టు అవగాహన ఈ రోజున తన ప్రామాణికతను నిలుపుకున్నది. 1958 మరియు 1972ల సోవియట్ అర్థశాస్త్ర రచనల నుండి దిగువన ఇచ్చిన సారాంశాలలో ఆసక్తికరమైనది ఏమిటంటే రాజకీయంగా సోవియట్ నాయకత్వం (డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాన్ని అంతర్జాతీయంగా ప్రోత్సహిస్తుండగా సోవియట్ అర్థశాస్త్రవేత్తలు గణనీయమైన స్థాయిలో (డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతంపై మార్క్సిస్టు అవగాహనను సోవియట్ యూనియన్ పతనమయ్యే వరకు కొనసాగించడం.

విజయ్ సింగ్

(డీ-కాలనైజేషన్) వలసరాజ్య నిర్మూలన

I

(డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతం, సామ్రాజ్యవాదం వలసదేశాల పారిశ్రామికీకరణకు దోహదపడుతుందనీ ఆ విధంగా వాటిని (పారిశ్రామిక) అభివృద్ధిచెందిన దేశాలపై ఆధారపడడాన్ని తగ్గిస్తుందనీ లేదా వలసలను విముక్తి చేస్తుందని వాదించే బూర్జువాలు, అవకాశవాద అర్ధశాస్త్రవేత్తలూ, రాజకీయ నాయకులూ ప్రతిపాదిస్తున్న ఒక తప్పుడు క్షమాపణ చెప్పుకునే సిద్ధాంతం. 1920లలోని భారత పారిశ్రామికీకరణ ఆధారంగా, ఈ కల్పనల యొక్క అభివృద్ధి నిరోధక స్వభావాన్ని J.V. స్టాలిన్ బహిర్గతం చేశాడు. "సోవియట్ యూనియన్ లోని ఆర్థిక పరిస్థితులు మరియూ పార్టీ విధానం" అనే నివేదికలో J.V. స్టాలిన్ ఈ విధంగా చెప్పాడు: "ఇండియాని తీసుకోండి. ఇండియా వలసదేశం అని అందరికీ తెలిసిందే. ఇండియాలో పరిశ్రమలు ఉన్నాయా? నిస్సందేహంగా ఉన్నాయి. అది అభివృద్ధి చెందుతున్నదా? అవును, అది అభివృద్ధి చెందుతున్నది. కానీ అక్కడ అభివృద్ధి చెందుతున్న పరిశ్రమలలో ఉపకరణాలనూ, ఉత్పత్తి సాధనాలనూ ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమ ఒక్కటి కూడా లేదు. ఇండియా తన ఉపకరణాలనూ,ఉత్పత్తి సాధనాలనూ బ్రిటన్ నుండి దిగుమతి చేసుకుంటుంది. దీనివల్ల (అంతా దీనివల్లే కాక పోయినా), ఇండియా పరిశ్రమలన్నీ బ్రిటిష్ పరిశ్రమలకు లోబడి ఉన్నాయి. ఆ వలస దేశాలను (పారిశ్రామిక) అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు, సామ్రాజ్యవాదానికి కట్టిపడవేసి ఉంచే విధంగా ఆ వలస దేశాలలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసే ఒక ప్రత్యేక తరహా సామ్రాజ్యవాదం అది." వలస దేశాలపై సామ్రాజ్యవాద ఆధిపత్యం కోట్లాది కష్టజీవులైన ప్రజలను పేదరికంలో, ఆకలితో మాడ్చి మృత్యుముఖానికి నెడుతుంది.

బోల్షయా సోవియటిస్కా ఎన్సైక్లోపెడియా, టామ్13, మాస్కోవా, 1952, టోరే జడనీ, పేజీ 606. (Bolshaya sovetskaya entsiklopedia, Tom 13, Moskva, 1952, Vtoroe Izdanie, page 606.)

II

(డీ-కాలనైజేషన్) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలు

(డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలు పెట్టుబడిదారీ, సంస్కరణవాద సిద్ధాంతాలు, వాటి ప్రకారం వలసదేశాలనూ ఆధార పడిన (పరాధీన) దేశాలనూ పెట్టుబడిదారీ విధానంలో అభివృద్ధి చెందడానికి తోడ్పడడం ద్వారా వాటి విముక్తిని ఖాయం చేస్తుంది. 1920ల ప్రధమ భాగంలో(డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలు అభివృద్ధిచెందడం ప్రారంభమయ్యింది.

(డీ-కాలనైజేషన్ థీరీ) వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతకర్తల ప్రతినిధులు తెల్ల జాతి ప్రజల ఆధిక్యతను గురించీ, మరియు (మెట్రోపోలిటన్) అభివృద్ధిచెందిన దేశాల నాగరిక మరియు సాంస్కృతిక లక్ష్యం, వెనుకబడిన ప్రజలకు శ్రేయస్సు మరియు పురోగతిని గురించి అవగాహన కల్పించడం ద్వారా విముక్తి కోసం వారిని సిద్ధం చెయ్యడమే అని ప్రచారం చెయ్యడంద్వారా బహిరంగంగా జాత్యహంకార ఆలోచనలను బోధించారు. ఈ పెట్టుబడిదారీ సిద్ధాంతానికి అర్థం వలసదేశాల ప్రజల దోపిడీ యొక్క ఆర్థికేతర పద్ధతులను ఏదోవిధంగా రక్షించడమే.

వలస దేశాలలో అభివృద్ధి చెందిన(మెట్రోపోలిటన్) దేశాల నాగరికతా మిషన్ గురించిన

సామ్రాజ్యవాద ఆలోచనలను, సంస్కరించిన వలస రాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతం యొక్క రూపంలో తిరిగి చెప్పారు [జాన్ మెక్ డో నాల్డ్ (గ్రేట్ బ్రిటన్), O. బూఎర్ (ఆస్ట్రియా), మరి ఇతరులు]. ఆ వలసవిధానానికి రక్షణ కల్పించడం ద్వారా సోషలిస్టు పాలనలో కూడా నాగరిక ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుందని చెప్పి రెండవ అంతర్జాతీయ సంస్థ (సెకండ్ ఇంటర్నేషనల్) లోని అవకాశవాదులు ఆధారపడిన/పరాధీన (వలస) దేశాల విముక్తిని వ్యతిరేకించారు. రెండవ అంతర్జాతీయ సంస్థ (సెకండ్ ఇంటర్నేషనల్) యొక్క ఈ అవకాశవాద పంథాను "బూర్జువా విధానాన్ని మరియు వలసరాజ్యాల యుద్ధాలు మరియు దురాగతాలను సమర్ధించే బూర్జువా ప్రాపంచిక దృక్పధానికి" నేరుగా తిరిగి వెళ్ళడమే నని లెనిన్ వర్ణించాడు.

Kratkiy ekonomicheskiy slovar', Moskva, Gosudarstvennoe izdatel'stvo politicheskoy literatury, 1958, page 61.

III

1920లు, 1930లలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం లోని కొన్ని రివిజనిస్టు శక్తులు వలస రాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలను సమర్ధించాయి. వలస దేశాలను "స్వేచ్ఛగా అభివృద్ధి చెయ్యడం" వలన సామ్రాజ్యవాద అభివృద్ధిని గురించిన వారి వాదనలకు, మూలధన ఎగుమతి వలన ఉత్పాదక శక్తుల వేగవంతమైన అభివృద్ధీ, వెనుకబడిన దేశాల పారిశ్రామికీకరణకు దారి తీస్తుందనీ, తద్వారా జాతీయ విముక్తి పోరాటాలు లేకుండానే తనకు తానుగా వలసరాజ్యాల పరాధీనతను తొలగిస్తుందనే వక్రగతిపట్టిన ఆలోచనల పునాదిగా ఉన్నవి. ఎగుమతి చేసిన మూలధనంలో చాలా స్వల్పభాగాన్ని మాత్రమే పరిశ్రమలలో పెట్టారనే, అవి కూడా వలస దేశాల ఆర్థిక పరాధీనతను నిర్ధారించే పరిశ్రమలలో మాత్రమే పెట్టారనే వాస్తవాన్ని ఈ వాదనలు విస్మరించాయి. ఈ దేశాలలోని సైనిక, రాజకీయ, ఆర్థిక రంగాలపై సామ్రాజ్యవాదం యొక్క ఆధిపత్యాన్ని బలోపేతం చెయ్యడమే మూలధన ఎగుమతి యొక్క గణనీయమైన లక్ష్యంగా ఉంది. వలస దేశాలలో వేగవంతమైన ఉత్పత్తిశక్తుల అభివృద్ధికి సంబంధించిన వారి ఊహాలకు సంబంధించినంతవరకు, చారిత్రిక అనుభవం వాటిని పూర్తిగా ఆమోదించలేమని నిరూపించింది. సామ్రాజ్యవాదంపై ఆధారపడిన ఉత్పత్తిశక్తుల అభివృద్ధి వికృత రూపాన్ని సంతరించుకున్నది. పారిశ్రామిక ముడి సరకులను అభివృద్ధిచెందిన (మెట్రోపాలిటన్)దేశాలకు సరఫరా చేసే అనుబంధ దేశాల స్థాయికి వలస దేశాల పాత్రను పరిమితం చేసి, ఫ్యూడల్ మరియు ఉత్పాదక సంబంధాల ఇతర పురాతన రీతులను సురక్షితంగా ఉంచుతూ, ఆర్థిక రంగాన్ని ఏకపక్షంగా అభివృద్ధి చేసింది. కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ 6వ మహాసభ (1928) వలస రాజ్య నిర్మూలనలో సామ్రాజ్యవాద పాత్రలోని బూటకాన్ని బహిరంగం చేసింది. మహా సభలో ఆమోదించిన " వలస, అర్ధవలస దేశాలలో విప్లవోద్యమం అనే సూత్రీకరణలో" వలస దేశాలకు ఉత్పాదక ప్రయోజనాల కోసం మూలధనాన్ని ఎగుమతి చెయ్యడం, సామ్రాజ్యవాద దేశాల (ఫైనాన్స్ కేపిటల్) ద్రవ్య పెట్టుబడిపై వలస దేశాల పరాధీనతను పెంచుతుందని సూచించింది.

సామ్రాజ్యవాదం యొక్క వలస వ్యవస్థ పతనమైన తరువాత, బహిరంగ జాత్యహంకార వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతం స్థానంలో నూతన పరిస్థితులకు అనువైన క్షమాపూర్వక కొత్త రూపాలను తెచ్చారు. వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలు, రాజకీయ విముక్తి కొరకు వలస ప్రజల పోరాటాల ప్రాముఖ్యతను అడ్డంగా వక్రీకరించాయి. జాతీయ ప్రజా విముక్తి పోరాటాల ఫలితంగా పతనమైన వలసపాలనా వ్యవస్థను అభివృద్ధి చెందిన దేశాల అధికారులు స్వయంగా ఆధిపత్యం వహించడానికి తిరస్కరించినందున వలసపాలన స్వయంగా రద్దవడానికి దారితీసిందనీ అందులో విముక్తి, పరాధీన రూపాలలో మార్పు, స్వాతంత్రం అనే మూడు దశలు ఉన్నాయని తప్పుడు అర్థం

తీశారు. బూర్జువా సిద్ధాంతకర్తలు (A. బుర్లే మరి ఇతరులు) వలసవాదం యొక్క ప్రయోజనకరమైన ప్రభావాలను గురించి అపోహలను అన్నివైపులా ప్రచారంలో పెడతారు, విముక్తి పొందిన దేశాల ఆర్థిక వెనుకబాటు తనానికి వాతావరణం, సహజ మరియు జనాభా, వలస దేశాల ప్రజల జాతీయలక్షణాలు వంటి కారకాలు కారణాలనే వివరణలను గుత్త పెట్టుబడిదారులకు ఆమోదయోగ్యమైన రూపంలో ముందుకు తెస్తారు. దాని ఆర్థిక అసమర్థత కారణంగా వలసవాదంపై అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలకు ఇంకే మాత్రమూ ఆసక్తి లేదనీ మరియు తమ ఉత్పత్తుల ఎగుమతికి సామర్ధ్యంగల మార్కెట్లు అందించడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల శ్రేయస్సును వేగవంతం చెయ్యడానికి వారే స్వయంగా కోరుతున్నారని నిరూపించే ప్రయత్నం వారు చేస్తున్నారు. వలస రాజ్యాల నిర్మూలన సిద్ధాంతాల నిజమైన ప్రయోజనాన్ని – అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ఆర్థిక పరాధీనత పరిరక్షణను ప్రోత్సహించడానికి, వాటిని పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ పరిధిలోనే బంధించి ఉంచడానికి, వాటి అభివృద్ధి మార్గాన్ని ప్రభావితం చెయ్యడానికి, ఆ విధంగా(నయా వలసవాద) కొత్త తరహా వలసవాద ఆధిపత్యాన్ని విస్తరించడానికి – సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడిదారులు నిర్వర్తించవలసిన సామాజిక కర్తవ్యం నిర్దేశిస్తున్నది. 1950లలో కనుపించిన వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాల [J. స్ట్రాచే (గ్రేట్ బ్రిటన్), L. లూరా (ఫ్రాన్సు) తదితరుల] సంస్కరణవాద సంస్కరణలో వలసవాదం యొక్క సారాంశాన్ని కొన్ని దేశాలు మరి ఇతర దేశాలపై రాజకీయ ఆధిపత్యానికీ, వలస వాద వ్యవస్థ పతనం సామ్రాజ్యవాద పతనాన్ని సూచిస్తున్నదని, కుదించడం జరిగింది. వలసరాజ్య నిర్మూలన సిద్ధాంతాలు చరిత్ర పెట్టిన పరీక్షను తట్టుకోలేక పోయాయి మరియు ఆధునిక కాలంలో అభివృద్ధి సిద్ధాంతాలతో దాదాపు భర్తీ చెయ్యడం జరిగింది (విముక్త దేశాల యొక్క అభివృద్ధి సిద్ధాంతాలలో చూడండి) (see Theories of development of the liberated countries). అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలపై తన ప్రభావాన్ని నిలుపుకోవడానికి చేస్తున్న సైద్ధాంతిక పోరాటంలో సామ్రాజ్యవాదం తన ఆశలకు వాటిపై లంగరు వేసింది.

Ekonomiicheskaya entsiklopedia, Politicheskaya ekonomia, Tom 1, Izdatel’stvo “Sovetskaya entsiklopedia”, Moskva, 1972, page 374.

రష్యన్ భాష నుండి ఆంగ్లం లోకి అనువాదం : పోలినా బ్రిక్.

On ‘Decolonisation’ Theory

‘Decolonisation’ theory was elaborated within the communist movement in the 1920s and afterwards to suggest that imperialism assisted the development of industrialisation in the colonial world, weakened their dependency on imperialism thereby it ‘decolonised’ them. This ‘theory’ was criticised at the Sixth Congress of the Comintern in 1928 and deepened after that by the Soviet political economy theorists. After the 20th Congress of the CPSU ‘decolonisation’ theory became the prevalent norm for the CPSU as evidenced by Mikoyan’s speech at that congress which chastised the Institute of Oriental Studies for stressing the effects of imperialist capital on the colonial world and negating the development of ‘independence' of these counties. This new turn represented a reversion to Kautskyism (as well as the derivative notions of Trotsky, M.N. Roy) in the communist movement. Politically this paved the way for an alliance with the regimes of Egypt, Indonesia and India. In India contemporary ‘decolonisation’ theory dominates the thinking of the reformist communist parties a well as the ‘progressive intelligentsia’. An essential part of ‘decolonisation’ theory is that the Marxist view of industrialisation – production of the instruments and means of production by machinery – is discarded and replaced by an understanding that any type of industrial development promoted by imperialism or the national bourgeoisie in the countries where direct colonial rule has been terminated constitutes ‘industrialisation’. The Marxist understanding of ‘decolonisation’ theory retains its validity today. What is of interest in the extracts below from the Soviet economic literature of 1958 and 1972 is that whilst politically the Soviet leadership promoted ‘decolonisation ’ theories internationally, Soviet economists to a significant degree retained a Marxist understanding of ‘decolonisation’ theory right through to the fall of the Soviet Union.
Vijay Singh.

Decolonisation

I

Decolonisation is a false apologetic “theory”, advocated by bourgeois and opportunistic economists and politicians, who maintain that imperialism contributes to the industrial development of colonies and thus, allegedly weakens their dependence on the metropolitan countries, or “decolonises” them. JV Stalin exposed the reactionary nature of these fabrications on the example of India’s industrial development in the 1920’s. In the report “The Economic Situation of the Soviet Union and the Policy of the Party” (1926) JV Stalin said: “Take India. India, as everyone knows, is a colony. Has India an industry? It undoubtedly has. Is it developing? Yes, it

is. But the kind of industry developing there is not one which produces instruments and means of production. India imports its instruments of production from Britain. Because of this (although, of course, not only because of this), India's industry is completely subordinated to British industry. That is a specific method of imperialism—to develop industry in the colonies in such a way as to keep it tethered to the metropolitan country, to imperialism." The domination of imperialism in the colonies condemns millions of working people to poverty, hunger, extinction.

Bolshaya sovetskaya entsiklopedia, Tom 13, Moskva, 1952, Vtoroe Izdanie, page 606.

II

Decolonisation Theories

Decolonisation Theories are apologetic, bourgeois, and reformist theories according to which imperialism ensures liberation of colonial and dependent countries by promoting the development of capitalism. Decolonisation theories begin to develop in the first half of 1920's.

Representatives of theories of decolonisation preached overtly racist ideas about the pre-eminence of the "white man", and the civilisational and cultural mission of the metropolitan countries supposedly called upon to educate backward peoples about prosperity and progress, and prepare them for liberation. The meaning of these bourgeois theories was to preserve non-economic methods of exploitation of colonial peoples by any means.

Imperialistic ideas of the "civilisational" mission of the metropolitan countries in the colonies were repeated in the reformist version of decolonisation theories (John MacDonald (Great Britain), O. Bauer (Austria), and others). The opportunists from the Second International opposed the liberation of the dependent countries, reserving that colonial policy could also have civilizing effect even under the socialist regime. Lenin characterised this opportunist line of the Second International as a direct retreat "towards bourgeois policy and a bourgeois world outlook that justifies colonial wars and atrocities."

Kratkiy ekonomicheskiy slovar', Moskva, Gosudarstvennoe izdatel'stvo politicheskoy literatury, 1958, page 61.

III

In the 20's and 30's, decolonisation theories were supported by some revisionist elements in the communist movement. Their arguments about the promotion of imperialism by the "free development" of the colonies were based on a perversion of the idea of export of capital, which would allegedly lead to the rapid

development of the productive forces, industrialise the backward countries, thus automatically eliminating colonial dependence, without a national liberation struggle. These arguments ignored the fact that the capitals exported to colonies were only marginally invested in industry, and only in those branches that would ensure economic dependence of the colonial countries. The export of capital was substantially aimed at strengthening the military, political, and economic hegemony of imperialism in these countries. As for the revisionists' conjectures about the rapid growth of productive forces in the colonies, historical development has shown them to be completely untenable. The development of productive forces under imperialist dependence has acquired ugly forms. The role of colonies was reduced to raw material appendages of the metropolitan countries and the economy developed one-sidedly, while feudal and other archaic modes of productive relations were preserved. The lie about the decolonising role of imperialism was exposed at the Sixth Congress of the Communist International (1928). In the "Theses on the Revolutionary Movement in the Colonies and Semi-Colonies" adopted by the congress, it was indicated that the export of capital to the colony for productive purposes strengthens the dependence of the colonial economy on finance capital of the imperialist countries.

After the fall of the colonial system of imperialism, overtly racist versions of decolonisation theories were replaced by new forms of apologetics, suited for new conditions. Theories of decolonisation transversely misinterpret the significance of the struggle of colonial peoples for political liberation. The process of the fall of the colonial system as a result of the national liberation struggle of peoples is interpreted as a voluntary refusal of the metropolitan authorities to dominate, leading to self-liquidation of colonialism, the process of which consists of three stages: liberalisation, change of forms of dependence, and independence. Bourgeois ideologists (A. Burley and others) disseminate myths about the beneficial effects of colonialism and put forward versions agreeable with the monopoly bourgeoisie of the reasons for the economic backwardness of the liberated countries, which are explained by climatic, natural and demographic factors, and national characteristics of the colonial peoples. They are trying to prove that developed capitalist countries are no longer interested in colonialism because of its economic inefficiency, and they themselves are allegedly seeking to accelerate the prosperity of developing countries in order to provide a capacious market for the export of their products. The real purpose of the decolonisation theories is dictated by the social task of the imperialist bourgeoisie: to promote the preservation of the economic dependence of the developing countries, to keep them within the framework of the world capitalist economy, and to influence the path of their development, thus extending a new form their colonial domination (see Neocolonialism). In the reformist version of the theories of decolonisation [J. Strachey (Great Britain), L. Laura (France) etc.], which appeared in the 1950s, the essence of colonialism is reduced to the political dominance of some countries over others, and the collapse of the colonial system signifies the end of imperialism. Theories of decolonisation have not withstood the

test of history, and in the modern period are almost replaced by theories of development (see Theories of development of the liberated countries), on which imperialism anchors its hopes in ideological struggle for its influence in developing countries.

Ekonomiicheskaya entsiklopedia, Politicheskaya ekonomia, Tom 1, Izdatel’stvo “Sovetskaya entsiklopedia”, Moskva, 1972, page 374.

Translated from the Russian by Polina Brik.